

Összefonódás a versenyjogban

A vállalkozások összefonódási ellenőrzésének célja a monopóliumok kialakulásának versenyjogi eszközökkel történő megakadályozása. A modern piacgazdasággal együtt jár a tőkekoncentráció jelensége. A versenyjog nem kívánja megakadályozni ennek jelenlétét, hanem szabályozni és visszaszorítani hivatott a versenyre kiemelten káros hatásokat jelentő koncentrációkat.

Az eljáró versenytanács 2016. május 24-én engedélyezte, hogy az AXA Europe S.A. Magyarországi Fióktelep Hitelezési és Banki Üzletága az OTP Bank Nyrt. részévé váljon. Cikkünk összefoglalja az aktuális határozat és indoklás alapján az összefonódásra vonatkozó jelenlegi szabályozást.

Tekintettel arra, hogy a két vállalkozáscsoportnak a kérelem benyújtásának időpontjában rendelkezésre álló együttes nettó árbevétele meghaladta a tizenötmilliárd forintot, és ezen belül mindkettő esetében az ötszázmillió forintot, az összefonódás elérte a versenytörvény (1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról) szerinti engedélyezési küszöbértéket.

Amennyiben az összefonódás következtében az érintett piacon nem csökken jelentős mértékben a verseny, a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) köteles engedélyezni az összefonódást. Az engedélyezés során különösen az esetleges gazdasági erőfölény létrehozását és megerősítését kell vizsgálni.

Az eljáró versenytanács figyelmének középpontjában a versenytörvény eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján az összefonódások vertikális, portfólió- és horizontális hatásai állnak.

Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek. A portfólió-hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott-forgalmazott áruk körének bővüléséből adódik.

Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok ténylegesen vagy potenciálisan jelen vannak. Ekkor az összefonódás miatt csökkenhet az egymással versenyben álló vállalkozások száma, és ezzel egyidejűleg növekedhet az összefonódás révén bővülő vállalkozáscsoport piaci részesedése. A növekvő piaci részesedés lehetőséget teremthet a vállalkozáscsoport számára kizsákmányoló (például túlzottan magas eladási ár megállapítása) és versenykorlátozó (például piacra lépés akadályozása) magatartásokra egyaránt. Növelheti továbbá a

versenyt korlátozó megállapodások és párhuzamos magatartások létrejöttének esélyét az érintett piacon.

A Versenytanács Elnökének 1/2014. számú Közleménye alapján egyértelműen kizárhatók a káros horizontális hatások, ha az érintett vállalkozáscsoportok együttes piaci részesedése nem haladja meg a 20 százalékot.

Káros horizontális hatással adott körülmények között akkor sem kell számolni, ha az együttes részesedés meghaladja ugyan a 20 százalékot, de a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező vállalkozáscsoport figyelmen kívül hagyásával a többi érintett vállalkozáscsoport együttes részesedése nem lépi túl az 5 százalékot. Ebben az esetben feltétel, hogy az érintett piacon van a legnagyobb részesedésű vállalkozáscsoporthoz hasonló piaci részesedésű versenytárs. Elvárás továbbá, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás a jövőben sem növekszik érezhetően.

Az eljáró versenytanács a szabad felhasználású jelzáloghitelek szolgáltatáscsoport vizsgálatakor az AXA Europe S.A. Magyarországi Fióktelep, valamint az OTP Bank Nyrt. hitelezési és banki összefonódása során azt is kifejtette, hogy önmagában az a tény sem zárja ki a versenyjogi engedélyezést, ha az együttes piaci részesedés több mint 20 százalékot tesz ki, és ezen belül pedig mindkét vállalkozáscsoporté több mint 5 százalék. Speciális körülményként vették figyelembe, hogy egyrészt az érintett piacon nagyszámú, többségében jelentős nemzetközi háttérrel rendelkező versenytárs van jelen, másrészt az AXA Europe S.A. Magyarországi Fióktelep Hitelezési és Banki Üzletága a 2011. év óta nem helyezett ki új hitelt, harmadrészt a megkeresett tíz versenytárs közül kilenc nem fogalmazott meg aggályt az összefonódással kapcsolatosan és negyedrészt a hitelkamatok egyoldalú emelését külön ágazati szabályozás is korlátozza.

A vállalkozások összefonódásának ellenőrzése tárgyában a jelenlegi szabályozás formájában egy hatékony, ügyfélbarát, egyben átlátható és kiszámítható eszköz áll a GVH rendelkezésére, amely lehetőséget biztosít az alapos és egyedi elbírálásra.